Σε εκδήλωση που έγινε στις 12.3.2013, στο Πνευματικό Κέντρο της Ι.Κ. Αθηνών, η Πρεσβεία του Ισραήλ και το Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο Ελλάδος (ΚΙΣΕ) απέδωσαν φόρο τιμής σε τρεις «Δικαίους των Εθνών», τρία εξαιρετικά παραδείγματα θάρρους, αυτοθυσίας και ανθρωπισμού. Ο πρέσβης του Ισραήλ, κ. Αριέ Μέκελ και ο πρόεδρος του ΚΙΣΕ, κ. Δαυίδ Σαλτιέλ απένειμαν τα μετάλλια και τον τίτλο του "**Δικαίου των Εθνών**" σε τρεις ακόμη Έλληνες Χριστιανούς, οι οποίοι διέσωσαν διωκόμενους Εβραίους συμπατριώτες τους κατά την Γερμανική Κατοχή. «Δίκαιοι των Εθνών» ανακηρύχθηκαν η **Λέλα Καραγιάννη**, για τη διάσωση της οικογένειας του Σολομών Κοέν από τη Θεσσαλονίκη, καθώς και ο **Γιώργος και η Πολύμνια Θεοδωράκη** για τη διάσωση της Μπεατρίς Ματαλών, από τη Θεσσαλονίκη.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκε και μίλησε ο υφυπουργός Δικαιοσύνης, κ. Κώστας Καραγκούνης, ο οποίος τόνισε όχι μόνο το θάρρος αλλά και τα γνήσια ανεξίθρησκα αισθήματα, υπεράνω κάθε διάκρισης, που ώθησαν τους Δικαίους να βοηθήσουν τους κατατρεγμένους συνανθρώπους τους. Σε δύσκολες στιγμές και σε καιρό στερήσεων, πολέμου και κατοχής οι άνθρωποι που τιμώνται σήμερα αυθόρμητα βοήθησαν, ενώ σήμερα κάποιοι εκμεταλλεύονται τις δυσκολίες και τα δεινά των ανθρώπων για να διασπείρουν το μίσος, υπογράμμισε χαρακτηριστικά ο κ. Καραγκούνης, ο οποίος σε έντονο τόνο καταδίκασε τα φαινόμενα της ανόδου ακραίων ιδεολογιών. «Να ξέρουν, τέλος, όλοι όσοι εμπορεύονται, πολιτικά και ιδεολογικά, τα τοξικά απόβλητα του ναζισμού, ότι χάρη σε ανθρώπους, όπως αυτοί που σήμερα τιμούμε, αλλά και τις ιστορικές μας εμπειρίες που καμία άρνηση του Ολοκαυτώματος, όσο επιτήδεια και αν είναι, δεν μπορεί πια να συσκοτίσει, να ξέρουν λοιπόν, ότι το 2013 δεν είναι 1930, ούτε και θα επιτρέψουμε ποτέ, όλοι μαζί ενωμένοι, να ξαναγίνει», είπε χαρακτηριστικά ο κ. Καραγκούνης.

Ο πρόεδρος του ΚΙΣΕ κ. **Δαυίδ Σαλτιέλ** στην προσφώνησή του αναφέρθηκε στη σπουδαιότητα της αναγνώρισης και της έκφρασης ευγνωμοσύνης προς τους σωτήρες και στη διδακτική σημασία που έχει η προβολή παρόμοιων υποδειγμάτων θάρρους. Στηλιτεύοντας την αναβίωση του νεοναζισμού ο πρόεδρος του ΚΙΣΕ τόνισε ιδιαίτερα: «Ανησυχώ για την αναβίωση του πολιτικού νεοναζισμού στην Ελλάδα. Η εφιαλτική σύνδεση της μισαλλοδοξίας του ρατσισμού με τον λαϊκισμό του αντιεβραϊσμού, ενωμένα σε ακραία εκδοχή του πολιτικού φάσματος, δημιουργεί επικίνδυνες καταστάσεις για το σύνολο του λαού και της χώρας».

Ο πρέσβης του Ισραήλ κ. **Αριε Μέκελ** αναφέρθηκε στη σημασία του τίτλου του Δικαίου, στο ρόλο και το έργο του Ιδρύματος Γιαντ Βασέμ για τη Διαιώνισης της Μνήμης του Ολοκαυτώματος.

Η εκδήλωση, την οποία παρουσίασε ο ηθοποιός κ. Αλμπέρτος Φάις, εμπλουτίστηκε με την προβολή ντοκυμαντέρ για τη Λέλα Καραγιάννη, που επιμελήθηκε ο σκηνοθέτης και κινηματογραφικός παραγωγός κ. Βασίλης Λουλές.

Κατά τη συγκινητική τελετή της απονομής που ακολούθησε το μετάλλιο για τη Λέλα Καραγιάννη παρέλαβαν τα εγγόνια της ο κ. Αλέξανδρος και η κα Ιωάννα Παπαγιάννη. Ο κ. Παπαγιάννης ανέγνωσε μήνυμα της θείας του Ελένης Καραγιάννη, της τελευταίας εν ζωή κόρης της Λέλας, ενώ ιδιαίτερη ήταν η στιγμή όταν η διασωθείσα Σέλλη Κοέν – Κούνιο αγκάλιασε τα εγγόνια της Λέλας.

Η Λυδία Θεοδωράκη παρέλαβε το μετάλλιο για τους γονείς τις Γιώργο και Πολύμνια Θεοδωράκη οι οποίοι τιμήθηκαν για την διάσωση της Μπεατρίς Ματαλών.

Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με μουσική αναφορά με επιμέλεια της Ραχήλ Μάτσα. Παλιές εβραϊκές και σεφαραδίτικες μελωδίες και ύμνοι ερμηνεύτηκαν από τους: Μαρία Φραντσέσκα Ρόκα (βιολί), Εύα Πανάγου (πιάνο). Επίσης, Ραχήλ Μάτσα

Phoca PDF

(πιάνο), Χλόη Λάμπρου (φλάουτο) και Εφη Μηνακούλη και ο Γιάννης Καραλής (τραγούδι).

Οι Ιστορίες Διάσωσης

ΛΕΛΑ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ

Μέχρι τον Β’ Παγκόσμιο Πόλεμο η Λέλα Καραγιάννη ήταν μια νοικοκυρά που ζούσε με τα επτά παιδιά της στην Αθήνα και δεν είχε καμία ανάμιξη με την πολιτική.

Τον Απρίλιο 1941 ο γερμανικός στρατός εισέβαλε στη Γιουγκοσλαβία και κατόπιν μπήκε στην Ελλάδα. Η χώρα διαμοιράστηκε μεταξύ Ιταλίας και Γερμανίας, και η Αθήνα περιήλθε υπό τον έλεγχο των Ιταλών. Την ίδια χρονιά, η Λέλα Καραγιάννη εντάχθηκε σε μια οργάνωση του αντιστασιακού κινήματος ΕΔΕΣ. Η οργάνωση είχε την κωδική ονομασία Μπουμπουλίνα και συνεργαζόταν με τις βρετανικές μυστικές υπηρεσίες. Η Καραγιάννη και οι αντιστασιακοί συναγωνιστές της πλαστογραφούσαν έγγραφα και φυγάδευαν ανθρώπους στις περιοχές που ήταν υπό τον έλεγχο των ανταρτών.

Μεταξύ των ανθρώπων που βοηθήθηκαν από τη Λέλα Καραγιάννη ήταν και κάποιοι Εβραίοι. Ο Σολομών Κοέν, σε επιστολή που έγραψε το 1947 προς τον σύζυγο της Λέλας Καραγιάννη, περιγράφει την ανιδιοτελή βοήθεια της: «κατά την πλέον επικίνδυνη εποχή, όταν νομίζαμε ότι όλα είχαν χαθεί και ότι δεν υπάρχει πλέον καμία ελπίδα για μάς, αποταθήκαμε στην Λέλα Καραγιάννη. Ήμασταν σε βαθιά απόγνωση και αυτή ήταν η ύστατη ελπίδα μας... Δεν θα ξεχάσω ποτέ τη στιγμή που μάς άνοιξε την πόρτα της. Αυτό συνέβη σε μια εποχή που ακόμα και οι πιο στενοί μας φίλοι μάς απέφευγαν. Μας φιλοξένησε στο σπίτι της, αν και ήξερε καλά ότι ήδη την υποψιάζονταν».

Ο Σολομών Κοέν, η σύζυγός του Ρεγγίνα και η κόρη του Σέλυ (Κοέν) Κούνιο, γεννημένη το 1932, είχαν καταφύγει στην Αθήνα από τη γενέτειρά τους τη Θεσσαλονίκη, όταν η Αθήνα ήταν ακόμη σχετικά ασφαλής. Ωστόσο, όταν οι Γερμανοί εισέβαλαν στο νότιο τμήμα της Ελλάδας τον Σεπτέμβριο 1943, η οικογένεια Κοέν αποφάσισε να μην υπακούσει στις εντολές των Γερμανών, να μην εγγραφεί στους καταλόγους αλλά να κρυφτεί. Τον Απρίλιο 1944, ενώ έψαχναν απεγνωσμένα για ένα ασφαλές μέρος, κατέληξαν στο σπίτι της Λέλας Καραγιάννη. Η Λέλα Καραγιάννη με κίνδυνο της ζωής της, τους έκρυψε για κάποιο χρονικό διάστημα και στη συνέχεια τους βοήθησε να βρουν ασφαλέστερο κατάλυμα.

Phoca PDF

Τον Ιούλιο 1944 η Λέλα Καραγιάννη συνελήφθη από τους Γερμανούς. Εκτελέστηκε δύο μήνες αργότερα, τον Σεπτέμβριο 1944.

Στις 13 Σεπτεμβρίου 2011 το Yad Vashem αναγνώρισε τη Λέλα Καραγιάννη ως Δίκαιη των Εθνών.

**** Στη φωτογραφία τα εγγόνια της Λέλας Καραγιάννη, ο κ. Αλέξανδρος και η κα Ιωάννα Παπαγιάννη, κατά την απονομή.***

ΓΕΩΡΓΙΟΣ & ΠΟΛΥΜΝΙΑ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ

Η Καρολίν Ματαλών ήταν χήρα και ζούσε στη Θεσσαλονίκη με τις τρεις ενήλικες κόρες της, τη Ρασέλ, τη 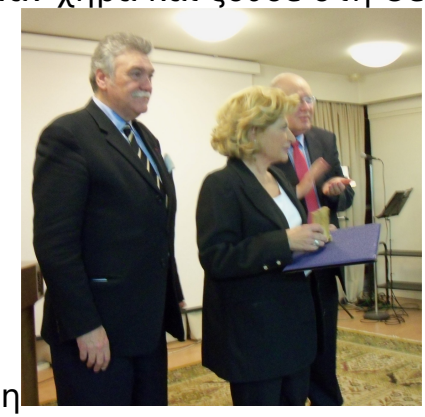 Σάρα και την Μπεατρίς. Μετά την κατάληψη της Θεσσαλονίκης από τη ναζιστική Γερμανία, η Σάρα και ο παππούς της αρρώστησαν, και η Καρολίν τους έφερε για θεραπεία στην Αθήνα, η οποία ήταν μεν υπό ιταλική κατοχή, αλλά ήταν ασφαλέστερη για τους Εβραίους. Η κόρη της Καρολίν, Ρασέλ, μαζί με τον σύζυγό της Μοσέ Τσέρνιο και τα δύο παιδιά τους, Μεΐρ και Καρολίν, παρέμειναν στη Θεσσαλονίκη. Όταν άρχισαν οι εκτοπίσεις τον Μάρτιο 1943, τους μετέφεραν στο Άουσβιτς, όπου χάθηκαν όλοι.

Η άλλη κόρη, η Μπεατρίς Ματαλών, γεννημένη το 1919, πήγε στην Αθήνα για να βρει τη μητέρα της, την αδελφή της και τον παππού της. Κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στην Αθήνα, η οικογένεια Ματαλών συνδέθηκε φιλικά με τον Γιώργο και την Πολύμνια Θεοδωράκη που ζούσαν στο κέντρο της πόλης, με τη δύο ετών κόρη τους, τη Λυδία.

Τον Σεπτέμβριο 1943 οι Γερμανοί εισέβαλαν στις ιταλοκρατούμενες περιοχές και άρχισαν οι προετοιμασίες για την εκτόπιση των Εβραίων της Αθήνας. Ο αδελφός της Πολύμνιας εργαζόταν για την εταιρεία σιδηροδρόμων και έτσι πληροφορήθηκε εγκαίρως ότι προγραμματίζονταν εκτοπίσεις. Αν και η Πολύμνια ήταν έγκυος, το ζευγάρι πρότεινε στην Μπεατρίς να κρυφθεί στο διαμέρισμά τους, βάζοντας έτσι σε κίνδυνο τη ζωή τους. Την παρουσίασαν στους γείτονες και φίλους ως συγγενή του Γιώργου από την Αίγυπτο. Η Μπεατρίς κοιμόταν σε καναπέ στο σαλόνι και βοηθούσε στις δουλειές του σπιτιού. Η μητέρα της ήταν κρυμμένη σε άλλο μέρος και η Πολύμνια της έφερνε φαγητό τακτικά. Μια μέρα, ένας Γερμανός αξιωματικός χτύπησε την πόρτα. Αποδείχθηκε ότι έψαχνε άλλο διαμέρισμα, αλλά τόσο το ζεύγος Θεοδωράκη όσο και η Μπεατρίς, τρομοκρατήθηκαν από αυτό το περιστατικό. Παρ’

Phoca PDF

όλα αυτά, ο Γιώργος Θεοδωράκης επέμεινε να παραμείνει η Μπεατρίς μαζί τους, όπως και έγινε.

Όταν τελείωσε ο πόλεμος, η Μπεατρίς έμεινε με τους ευεργέτες της για άλλους δύο μήνες. Δεν επέστρεψε ποτέ στη Θεσσαλονίκη. Το 1948 ο παππούς της εγκαταστάθηκε στο Παρίσι και η Μπεατρίς με τη μητέρα της τον ακολούθησαν. Το 1956 η Μπεατρίς παντρεύτηκε έναν επιζώντα του Ολοκαυτώματος, τον Richard Barzilay. Παρά την απόσταση, συνέχισε να διατηρεί θερμές σχέσεις με την οικογένεια Θεοδωράκη και οι δύο οικογένειες αντάλλασαν επισκέψεις. Παρ' όλα αυτά, η Μπεατρίς σημαδεύτηκε για το υπόλοιπο της ζωής της από την τραυματική εμπειρία της περιόδου του Ολοκαυτώματος. Ο θετός γιος της ήταν εκείνος που την παρότρυνε να αντιμετωπίσει τις φοβερές αναμνήσεις της και την έπεισε να αποταθεί στο Yad Vashem για να ζητήσει να αναγνωριστούν οι σωτήρες της ως Δίκαιοι Μεταξύ των Εθνών.

Στις 12 Απριλίου 2011 το Yad Vashem αναγνώρισε τον Γεώργιο και την Πολύμνια Θεοδωράκη ως Δικαίους των Εθνών

* ***Στη φωτογραφία η Λύδια Θεοδωράκη παραλαμβάνει το μετάλλιο από τον πρόεδρο του ΚΙΣΕ και τον πρέσβη του Ισραήλ.***

ΤΟ ΓΙΑΝΤ ΒΑΣΕΜ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ "ΔΙΚΑΙΟΙ"

Ο τίτλος του "Δικαίου των Εθνών" δίδεται από το Γιάντ Βασέμ, το ίδρυμα και μουσείο που δημιουργήθηκε από το Κράτος του Ισραήλ στην Ιερουσαλήμ για την διαιώνιση της μνήμης των έξι εκατομμυρίων θυμάτων του Ολοκαυτώματος. Απονέμεται σε άτομα που με κίνδυνο της ζωής τους έσωσαν διωκόμενους Εβραίους κατά την διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Για να δοθεί η διάκριση απαιτείται διεξοδική έρευνα από το Γιαντ Βασέμ και έγκριση του Ανώτατου Δικαστηρίου του Ισραήλ. Θεωρείται μια από τις υψηλότερες τιμές που μπορεί να δοθεί από την χώρα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι πάνω από 300 Έλληνες "Δίκαιοι" έχουν τιμηθεί μέχρι σήμερα. Μεταξύ αυτών και ο μακαριστός Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος, Δαμασκηνός, ο πρώην Δήμαρχος Ζακύνθου Λουκάς Καρρέρ, οι μακαριστοί Μητροπολίτες Ζακύνθου και Δημητριάδος, Χρυσόστομος και Ιωακείμ αντίστοιχα, καθώς και πολλοί άλλοι αφανείς ήρωες του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου.

Phoca PDF

Δείτε παρακάτω σχετικά άρθρα και βίντεο:

-Άρθρο στην εφημερίδα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

-Άρθρο στην εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ

-Άρθρο στο ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ

-Βίντεο από τις ειδήσεις στο ΣΚΑΪ

Phoca PDF